

ČUDESNI SVET VODE

prevela i priredila
Sonja Višnjić Žižović

Beograd, 2019.

SADRŽAJ

Masaru Emoto

Isceljujuća snaga vode 7

Kacuzo Niši

Lečenje vodom 41

Ferejdun Batmanghelidž

Vi niste bolesni, vi ste žedni

Voda – za zdravlje, za isceljenje i za život 59

Viktor Šauberger

Priroda vode 83

Prirodno kretanje vode Zemljinom površinom, I deo 102

Prirodno kretanje vode Zemljinom površinom, II deo 113

Sonja Višnjić Žižović

Simbolika vode u taoizmu i šintoizmu 131

ISCELJUJUĆA SNAGA VODE

Podesiti se na *hado* (vibraciju) sreće

Šta vam pada na pamet kada razmišljate o sreći? Da li mislite na ostvarenu ljubav? Dobar posao? Ili na vreme kada ste ležali na zelenoj travi i posmatrali plavo nebo? Odgovor je različit za svakoga. Svi imamo svoju zamisao sreće. Ali, svako od nas želi da živi srećan život.

Znam samo jedan način da se to uradi, a to je da se uskladite sa vibracijom (jap. *hado*) sreće. Kao što sam opisao u svojoj knjizi „Istinska sila vode“, *hado* je suptilna energija koja se nalazi u svim stvarima. Sve što postoji u univerzumu vibrira na posebnoj frekvenciji. Tako, ako odašiljete vibraciju (tj. *hado*) sreće, onda možete biti sigurni da će vam univerzum odgovoriti srećom. Šta je potrebno da uradite da biste se uskladili sa vibracijom sreće?

Deo problema je što je teško znati šta je zapravo sreća. Možda ima trenutaka kada ste mislili da ste srećni, ali ste onda shvatili da je to samo varka. Ili ste možda verovali da je srećna veza sa nekim konačno ostvariva samo da biste je uporedili sa onim što ste nekada imali sa nekim drugim i vaš dvorac iz snova se ruši kao kula od peska i odnosi ga voda.

Kada sam putovao za Nemačku, moja ćerka, koja sada živi u Holandiji, ispričala mi je o jednom svom prijatelju koji je, pre pada Berlinskog zida, živeo u Istočnoj Nemačkoj. Podizanje Berlinskog zida bio je period velike tuge za stanovnike Nemačke, ali je ćerkin prijatelj rekao da se uprkos podeli grada, život na istočnoj strani u osnovi odvijao normalno. Zapravo, došlo je do osećanja zadovoljstva znajući da niko ne mora da brine o tome šta drugi misle pošto su svi bili siromašni. Ali, problemi su nastali kada su ljudi iz istočnog dela iznenada mogli da nabave

sve što je zapadni deo grada imao da ponudi. Što su više videli novih, raskošnih stvari, više su toga želeli. Međutim, ljudi iz istočnog dela su i dalje u osnovi bili siromašni, pa je rezultat bio mnogo nezadovoljstva i neispunjenih želja. Neki su čak čeznuli za danima pre rušenja Zida kada su bili siromašni, a cene niske. Izgledalo je kao da je zemlja prvo bila podeljena a onda ponovo sastavljena, ne uzimajući u obzir volju njenih građana. Naravno da je pad Berlinskog zida jedan od pobedonosnih trenutaka savremene istorije, ali moramo priznati da čak i ova prekretnica ima svoje posledice.

Čim počnemo da upoređujemo svoju sreću sa srećom drugih, počinjemo da zračimo vibracijom nesreće. Dokle god tragamo za srećom spolja, malo je verovatno da ćemo ikada pronaći istinsku sreću.

Vratiti se radosti

Na kraju, potraga za srećom je jednostavno potraga za samim sobom. Možete otići u daleke zemlje u potrazi za njome, ali ćete je pronaći na svom dlanu. Vratite se u svoju daleku prošlost i verovatno ćete se setiti vremena kada ste osećali nevinu radost. Vaš život je imao smisao i toliko ste bili zauzeti življenjem da ste zaboravljali na vreme. Onda je došlo zrelo doba i te stvari ste sklonili u stranu i zaključali vrata. Možda ste čak zaboravili gde ste ostavili ključ. Ali taj osećaj sreće nije zauvek nestao. Uz malo truda, možete otvoriti vrata i izvaditi one stvari za koje ste mislili da su zauvek deo vaše prošlosti. Kada ste iskreni prema sebi i tragate za onim što zaista želite da budete i radite, vaš život će ponovo početi da teče.

U svom poslu, hobiju, ljubavi potrebno je da se vratite na početnu poziciju da biste pronašli radost. Kada to učinite, ubrzo ćete shvatiti da vam se život promenio. Prvo ćete osetiti obnovljeni osećaj zdravlja i napretka. To je zbog toga što će radost u vama pročistiti vodu koja teče vašim telom. Ako bismo fotografisali takvu vodu, sigurno bismo dobili lep kristal.

Jedna kura koja se predlaže obolelim od kancera je „kura životnog smisla“. Pronalaženjem smisla u životu – držanjem govora, planinarenjem, smejanjem – imunološki sistem se obnavlja i kancer se često povlači. Danas je opšte poznato u medicinskim krugovima da čovekov

Voda je molitva

Voda dolazi na Zemlju kao odgovor na naše molitve, i taj proces se nastavlja i sada. Mogli biste pitati, na kakvu molitvu? Molitvu da se rodi život, dah i da se ukoreni. Molitvu da priroda napreduje, da se širi, i zaljulja ono što su stari narodi zvali „kolevka života“. Molitva da se pojavi inteligencija i civilizacija koja bi zaštitila Zemlju i raširila ljubav i zahvalnost.

Zašto mislite da nastaju tako veličanstveni kristali kada se vodi pokažu reči „Ljubav i zahvalnost“? Odgovor je taj što su reči oblik molitve. Kada je nešto u skladu sa načelima prirode i u interakciji sa vodom, ishod je nastanak prelepih kristala. To je zbog toga što je sâma priroda ishod molitve. Molitva je takođe prâva priroda ljudskih bića. Od iskona su ljudi svih rasa imali neki vid molitve. Čak i danas, kada nauka neprikosnoveno vlada, mi se i dalje molimo. Koje srce se ne moli kada se bolesno dete bori za život ili kada mu je voljena osoba daleko?

Voda nam je data kao odgovor na naše molitve za život, za evoluciju... tako ljudska bića mogu da pogledaju ka vodi i ponude svoju molitvu. Ljudska bića su u suštini kristali formirani na ovoj Zemlji. I zbog toga imamo odgovornost da zaštitimo Zemlju štiteći vodu. A prvi korak koji možemo preduzeti je da u svoj život vratimo molitvu.

LEČENJE VODOM

Važne Energije Života – Voda, Vatra, Zemlja i Vazduh, naši su glavni iscelitelji, naši lekari koji mogu da nam ukažu neuporedivu pomoć – pomoć sâme prirode.

Pročišćujuće sposobnosti vode nalaze se u sâmoj njenoj prirodi. Ljudi su je od davnina koristili u različitim duhovnim i religijskim ceremonijama i ritualima. Voda se odavno povezivala sa nekom posebnom tajnom ljudskog postojanja. U celom svetu postoji mnogo legendi zasnovanih na verovanju da voda pruža mladost, život, mudrost i besmrtnost. Stari Egipćani su vodu smatrali mestom rođenja bogova. Hindusi veruju da je voda početak i kraj svega na Zemlji. Za stanovnike Mesopotamije, voda je predstavljala neiscrpn i izvor ljudske mudrosti. U mnogim kulturama čak se razvijao svojevrsni kult vode.

U hrišćanskoj tradiciji voda je glavna komponenta rituala krštenja. Isusa je zagnjurio u vodu Jovan Krstitelj, posle čega je Isus izašao iz vode preporođen, preobražen, a hrišćani do danas nastavljaju sa tradicijom krštenja.

U prvobitnim kulturama voda se često koristila u ceremonijama isceljenja. Čiroki Indijanci su ranjenika stavljali u vodu, izlažući ga toku potoka ili reke da bi se ispralo telo. Verovali su da voda smiruje duh ranjenog i da spira rane sa tela.

Voda nas, kao nijedno drugo sredstvo, povezuje sa celim svetom, sa celom prirodom. Jer, voda koju pijemo, i voda koja teče našim telom – ista je ona voda koja teče u rekama, koja je zaleđena u snežnim planinama. To je ista ona voda iz planinskih potoka koja se sliva u more. Ista ona voda iz oblaka na nebu, koja kao kiša pada na zemlju. Vodu je stvorila priroda za pročišćenje, obnavljanje i preporod. Ona leči, pročišćuje i podmlađuje.

Ništa nam, kao Voda, ne omogućava da osetimo svoje jedinstvo sa prirodom. Za to je potrebno oslušnuti sebe, svoj organizam, zamisliti kako različite tečnosti teku i mešaju se u našem telu. Osetite vlažnost svog organizma, vlažnost kože, usta, očiju. Popijte čašu vode, pokušavajući da osetite kako je telo svakom ćelijom upija, kako se voda rastvara u telu, hrani ga i pročišćava. Sada zamislite vodu koja se iz planinskih potoka uliva direktno u more. Zamislite da je to ista ona voda koja teče unutar vašeg tela. Osetite jedinstvo, osetite da je vaša priroda ista kao priroda jezera, reka celog sveta, kao površina svih mora i okeana... Zamislite da ste sićušna kap rose, i kiše, i moćan planinski potok. Sve je to deo prirode – i čovek je deo prirode s kojom je u jedinstvu, i od koje je nedeljiv.

Ništa živo ne može da opstane bez vode. Ljudski organizam se 70% sastoji iz vode. Voda ulazi u sastav ćelijskih i međućelijskih tečnosti – krvi, limfe, želudačnih i crevnih sokova, moždane tečnosti, tečnosti očiju i ušiju, zglobova.

Vodena sredina je prirodna za čoveka. Sve što je prirodno za čoveka, što mu je dato od prirode, postaje za njega najbolji lekar i najbolji način da povrati zdravlje.

Voda i život

Čini se da kao što smo skloni da previdimo značaj sunčeve svetlosti, retko shvatamo i koliko mnogo dugujemo vodi. Iako čovek neko vreme može da preživi u mračnoj jami, bez vode će verovatno umreti za nekoliko dana. Pošto su se ljudi razvijali od amebe, preko vodenih životinja, do životinja koje žive na kopnu, postoji neraskidiva veza između čovekovog života i vode, a ta je veza toliko jaka da bi čovekov život bio nemoguć bez ovog elementa.

Jednom kada misterija života pronađe svoj put do tela majke, fetus počinje svoj rast plutajući u vodi koja ispunjava unutrašnju opnu oko fetusa i onda, kada dođe vreme, beba je izgurana, zajedno sa vodenjakom, u ovaj svet svetla da bi se prvi put okupala. Kada se rodi, prvo što beba traži je majčino mleko, a kasnije, kad dovoljno poraste da se sama hrani, iz fizioloških razloga traži vodu u jednom ili drugom obliku. I, kada dođe vreme da se rastane od ovoga sveta, šta to osoba

PRIRODA VODE

Podržavalac ciklusa koji održava sav Život je voda. U svakoj kapi vode boravi božanstvo kojem zaista svi služimo. U njoj takođe boravi i Život, duša prvobitne supstance – vode – čije su granice i obale kapilari koji je usmeravaju i kojima ona cirkuliše. Svaki puls u krvnom sudu, koji nastaje kroz interakciju volje i otpora, ukazuje na stvaralaštvo i tera nas da brinemo o tim sudovima, tim primarnim i najvitalnijim strukturama, u kojima kuca proizvod dualističke sile – Života.

Svaki vodotok je arterija ovog Života, arterija koja stvara svoj put i na njemu mostove tako da bi širila svoju pradavnu životnu silu kroz zemlju i da bi se uzdigla do velikih visina, da bi postala blistava, lepa i slobodna. Stojeći na najvišem stupnju evolucije, i iznad svega – budući blagosloven umom i razumom, čovek neprekidno čini najluđu zamislivu stvar pokušavajući da reguliše ove vodotokove svojim nasipima, čime utiče na tok mehanički umesto da uzme u obzir činjenicu da je sâma voda živi entitet.

Pretpostavka iza ove apsurdne prakse je da rečna obala oblikuje vodeni tok, a zapravo je rečna obala sekundarna posledica, a voda primarna. Upravlјati vodom preko rečnog nasipa je zaista borba koja nosi sa sobom posledice. Trebalo bi da je nepojmljivo mislećem inženjeru da ojača rastresitu obalu vodenog toka nabijanjem stubova i bala od šipražja, ili da premaže pukotine cementom. To je kao kada bi doktor zakrpio prekinute kapilare iglom i koncem. Ipak, dovoljno zapanjujuće, to se i dalje radi! Stanje svih naših vodotokova upravo potvrđuje do čega su te mere dovele.

Ni u jednom slučaju nije postignut željeni cilj – zapravo, normalan izgled kanala. Upravo suprotno, sve takve rečne regulacije izazvale su dalja oštećenja, koja daleko premašuju sve lokalne ili kratkoročne

prednosti. Velike reke kao što su Dunav, Rajna, Tagliamento, Adiđe, Garona i Misisipi svedoče o neuspehu takvih složenih i skupih rečnih regulacija. Izuzev ogromne štete načinjene u nižem toku striktno mehaničkom regulacijom, ove reke su lišene svog najvrednijeg preimućstva – svojih veličanstvenih prirodnih fizičkih kvaliteta.

Danas prljavo siva, blatnjava bara poznata kao Plavi Dunav, na čijem se koritu nekada sijala zlatna reka, i Rajna – simbol identiteta Germana, gde je zlato Rajne blistalo u prohujalim danima, tragična su svedočanstva o tim izopačenim praksama. Mitsko „Zlato Nibelunga“ potiče od zlatnog odsjaja kamenčića koji su se trljali jedan o drugi dok su se noću valjali rečnim koritom – jer, kada temperatura vode raste, povećava se vučna sila, uzrokujući da se kamenje pomera. Ako se dva kamenčića trljaju jedan o drugi pod vodom, pojavljuje se zlatasti sjaj. Ovaj žućkasto-crveni vatreni sjaj pogrešno se smatrao svetlucanjem zlata, za koje se verovalo da se nalazi na dnu reke. Danas je ovo „rečno zlato“ nagomilano u ogromne humke od šljunka, koje tamo-vamo premešta sila tromer i mutne vodene mase koja pluta iznad njih. Oni više ne prožimaju vodu energijom i dušom, kao što su to nekad činili. Umesto toga, oni pomažu potiskivanju bezdušnog tela – vode – iz svog loše regulisanog toka.

Naši čisti, studeni planinski potoci postali su divlje bujice. Puni mladalačke živosti, ovi razigrani tokovi bili su okruženi bujnom vegetacijom, negujući svaku travku sve dok se čovek nije umešao. Danas ovi potoci ne mogu više da se ukrote čak ni betonskim zidovima debljine od jednog metra. Gde god da pogledamo vidimo užasno raspadanje sâmihi mostova Života, kapilara i tela koji su oni stvorili. Njihovo raspadanje izazvali su čovekovi bezumni mehanički postupci. Ovi postupci su iz krvi Zemlje – vode – otrgli njenu dušu. Zbog toga je neizbežno da nastala šteta bude sve veća što veće i skuplje budu bile ove regulacione sturkture. U donjem toku Dunava izgubljeno je gotovo milion hektara vrednog, obradivog zemljišta zbog regulacije gornjeg toka. Slično je sa svim rekama.

Rečni inženjeri čak ni danas ne uspeavaju da razumeju prâvu prirodu i svrhu vode. Što se čovek više trudi da je vodi najkraćim i pravoli-nijskim putem do mora, to će reka više naginjati tome da stvara okuke, duži će biti njen put i lošiji kvalitet njene vode. Tok reke naniže pod pri-

rodnim nagibom vodi se uzvišenim, unutarnjim Zakonom čiju moć naši hidrauličari nikako ne mogu da razumeju. U odsustvu ove unutarnje usklađenosti sa zakonom, sve tekuće vode trebalo bi da se ubrzavaju sve više i više dok se na kraju ne transformišu u gasovito stanje. Nauka smatra da se voda usporava unutrašnjim i spoljašnjim trenjem, iako je dobro poznato da je trenje povezano sa stvaranjem toplote. Međutim, može se dokazati da se temperatura brzotekuće vode smanjuje, što dovodi do povećanja vučne sile i unutrašnjeg trenja. Ovo jednostavno opažanje poništava određene suštinske postulate u složenim trenutnim hidro-mehaničkim teorijama.

U čemu je onda prâva tajna postojanosti u toku dreniranih vodernih masa? Sila koja usporava tok vode naniže pod nagibom je otpor koji deluje protiv sile gravitacije, cirkulacija energije koja radi u suprotnom pravcu od struje (toka). To važi i za sve metaboličke procese i daje vodi njen karakter i stoga dušu. Savremeni sistemi rečnih regulacija koče ovu vitalnu funkciju. Logički ishod ovoga je da će voda izgubiti svoju unutarnju silu usporavanja. Voda postaje bezdušna, bez karaktera i stoga agresivna¹.

U proteklih deset godina podzemne vode su toliko brzo tonule da se na prstima ruke mogu izbrojati godine kada će ljudi morati da napuste

---

¹ Šauberger je smatrao da se reka mora regulisati iznutra, a ne spolja i bio je ogorčen regulacijom toka Dunava i Rajne. Uobičajeno je da se obala reke učvršćuje kamenim nasipima, ali Šauberger je predlagao da se kamenje položi u središte reke, što se pokazalo i korisnijim i jeftinijim načinom regulisanja reke. Po njegovoj zamisli, kameni blokovi se u reku poslažu u obliku dimnjaka jer na taj način privlače vodu sa obale prema središtu rečnog toka. Tako se ne zadire u promenu strukture obale, već se omogućava sigurniji tok reke, ali i bolji kvalitet vode i sigurnija životna sredina za ribe. Šauberger je bio žestoki protivnik kanalisanja reka a posebno je bio ogorčen regulacijom Rajne – kada je šuma oko reke posečena, odnosno devastirana, a Rajna kanalisana, nivo vode je opao i ona se zamutila. Pre toga, voda je bila kristalno čista i kroz nju se videlo nekoliko metara. Izravnavanje je dovelo do jačanja toka, a mulj je počeo da začepljuje korito. Kapacitet korita je postao suviše mali za jače padavine pa je voda počela da otiče okolo i da oštećuje vegetaciju, tlo i kamenje uz obale. To je dovelo do potrebe betoniranja obala i jaružanja korita. Sve je to za Šaubergera bilo alarmantno, ali je imao genijalno rešenje za taj problem. Njegovo rešenje je podrazumevalo spuštanje nivoa reke i regulaciju temperature vode, a isključivalo je jaružanje. Upozoravao je da je samo jedan slučaj poplave dovoljan da se, iako izjaružano, korito ponovo prepuni. Vlasti nisu prihvatile njegovu ideju, već se i dan danas širom sveta sprovode neprirodne metode regulisanja reka.

svoja brdska sela i domove, zbog toga što će njihove životne zalihe vode presušiti ili će biti dostupne, ako i ikako, po visokoj ceni.

Sa povlačenjem nivoa podzemne vode, izvori se isušuju i zemljište, koje treba da nam obezbedi hleb nasušni, umire od žeđi. U drugim mestima gde voda ponovo izvire iz zemlje, reke probijaju obale i pretvaraju ravnice u močvare. Uz ovu alarmantnu promenu u količini i distribuciji vode u, na i iznad zemlje, preti nam čak i veća opasnost: kvalitativno pogoršanje malobrojnih preostalih izvora vode. To se ne odnosi samo na pijaću vodu, već i na vodovodsku vodu², koja neposredno šteti zdravlju.

Koliko je samo potonja opasnost već napredovala jasno je iz novinskog članka koji se bavi proučavanjem vode u londonskim rezervoarima i bazenima. Članak je objavljen u *Dnevnim novostima (Daily Mail)* 23. avgusta 1933. godine. Ova istraživanja pružila su jasan dokaz prisustva preko milion bakterija po mililitru vode u javnim bazenima (kupalištima) – mestima gde hiljade ljudi dolazi da se rekreira, izlažući se time zaraznim bolestima. Ako ova opasnost već postoji u stalno nadziranim objektima, koliko bi bila veća da nema takve kontrole. Pored ovih otkrića, ovo istraživanje je ukazalo na još jedno iznenađenje: utvrđeno je da su tamo gde je pokušano da se ova opasnost ukloni hlorisanjem, kupaći imali ozbiljno zapaljenje očiju i sluzokože nosa.

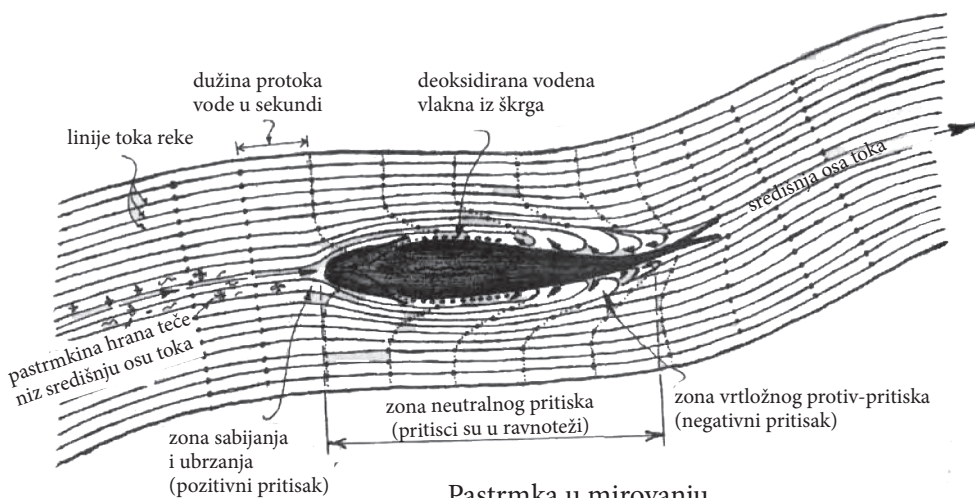
Sterilizacija vode

Najteži zadatak u obradi i pripremanju pijaće vode uključuje sterilizaciju površinske, kao i nezrele podzemne vode, koje ugrožavaju zdravlje a koje su nepogodne za piće. Po pravilu, ova voda se uzima iz reka, jezera i rezervoara ili, ako su ovi izvori nepristupačni, ispumpava se iz dubokih bunara i od nje se (barem u teoriji) pravi pijaća voda hemijskim tretmanom. Svi oni koji su prinuđeni da žive u gradovima dobro su upoznati sa lošim ukusom mehanički filtrirane vode – vode koja je

---

² Prilikom transportovanja vode cevovodima, a pogotovo kroz njen prolaz u cevima sa lakat krivinama, voda se „traumira” i menja svoje osnovne informacije. Što je voda lošijeg kvaliteta, to organizmu treba više energije za njeno molekulsko prestrukturiranje, tako da mu ostaje manje energije za druge važne životne procese, što slabi otpornost organizma i čini ga podložnim bolestima.

Razni otpori i trenje koji se, prateći prirodni zakon, povećavaju sa kvadratom početne brzine, biće neutralisani u istoj srazmeri gore spomenutim fizičkim faktorima. Posledično, korišćenjem ovog novog faktora u pravom trenutku, sve što će ostati da se prevaziđe u praksi je medijum sa manje otpora. Opet, potrebna je najdetaljnija analiza oblika energije koji su ovde u pitanju kako bi se ovo idealno kretanje preslikalo veštački u svakom medijumu da bi odgovarao našim potrebama. Iako je sasvim zadivljujuće da se pastrmka kreće toliko brzo uzvodno, u pogledu njene relativno skromne energije, na prvi pogled je podjednako zbunjujuće da pastrmka može da miruje bez nekog znatnog napora u brzotekućoj vodi u kojoj čovek jedva da može da stoji. U bistroj, hladnoj, zdravoj planinskoj vodi mirujuća pastrmka se smešta u središnjoj osi struje (toka), gde voda vlaknasto teče pod temperaturom koja je najbliža $+4^{\circ}\text{C}$. Pastrmka utiče na brzinu vode koja teče preko glatke i klizave površine njenih krljušti – prvenstveno čisto mehaničkim oblikom energije. Izmeštena masom pastrmkinog tela, voda u početku dolazi pod pritisak i klizi pored, niz pastrmkino klizavo telo većom brzinom nego čestice vode koje su udaljenije od nje. Trenutni efekat je da se premašuje najbrži mogući tok vode pod preovlađujućom temperaturom vode, čime se stvaraju veće turbulencije. U neutralnoj zoni, koju na ovaj način stvara protiv-tok vode, pastrmka može da miruje bez napora (slika ispod).

*Najviša vrlina je poput vode.
Vrlina vode ogleda se u tome
što bezazleno koristi svim bićima.
Počivajući tamo gde ljudi ne zalaze
bliska je Taou.*

Rihard Vilhem u svojim komentarima navodi da se u *Dao-de đingu* često koristi reč „voda“ kao slika „Taoa čija moć počiva u stremljenju naniže“ (Lao ce: 1997:42).

Rod Giblett drugačije prevodi poslednja dva stiha, gde kaže:

*Ona snabdeva sve ljude
čisteći čak ona mesta na koja čovek ne voli da ide.
Na taj način je baš poput Taoa. (Giblett: 2009:3)*

U svakom slučaju, voda je u ovim stihovima opisana kao davalac života, kao nešto što brine o ljudima i ostalim bićima i na taj način daje primer i ljudima kako da žive. Ona pročišćava upravo ona mesta na koja čovek ne voli da ide. „Zbog toga što teče naniže, a struje se ne nameću za prvenstvo, voda teče brzo, neprekidno i neumitno“ (Nan ce: 2005:25). Tako je voda sinonim za prilagodljivost, ali i postojanost i istrajnost. Takođe, ovde je voda i metafora za vrlinu i za dobro (dobrotu). Njena dobrotu (i vrlina) se ogledaju upravo u tome što koristi svim bićima i što odlazi i na niska, neprivlačna mesta. U tom smislu dobrotu (dobro) znači biti od koristi drugima i biti ponizan (prema Miler: 2004:5). Tako iz ovih stihova zaključujemo da voda ima dve karakteristike: 1) da je od koristi bezbroj bića, i 2) da teče naniže. U tom smislu ovakvo shvatanje vode je ekološko i osnova je za ideju da je voda – život. Tako voda svakako ima prirodnu i biološku vrednost za živa bića.

Možda je taoističko shvatanje vode najlepše izrazio Huai Nan ce u delu *Kosmički duh*: „Ništa na svetu nije pokornije i mekše od vode. Pa opet, njena se veličina ne može izmeriti, niti joj se dubine mogu oslušnuti. Beskonačno teče, njeno je ogromno prostranstvo bez horizonta. Nemerljivi su njeni uspon i pad, plima i oseka. Gore, na nebu, preobražava se u kišu i sneg; dole, na zemlji, svojom vlagom oživljava sva bića. Njena veličanstvenost grli sva živa bića; njeno bogatstvo doseže do najnižeg crva. Pa opet, ne traži zahvalnost; njeno izobilje dovoljno

je za čitav svet i ne iscrpljuje se. Njena vrlina prenosi se svim narodima, ali sama se ne troši. Njeno delanje se nikada ne okončava – neiscrpno je. Toliko je glatka da se ne može zadržati u rukama; udari je, a neće je zaboleti; zgrabi je, a neće biti ranjena; preseći je, a neće biti podeljena; zapali je, a neće goreti. Pomešana sa blatom, prelazi u nevidljivost, kada se pomeša sa zemljom nestaje, ali ju je nemoguće rasuti u ništavnost. Njeno je preimućstvo što prodire u kamen i metal; njena snaga je u tome što ide do svake obale noseći brodove. Krećući se slobodno nematerijalnim predelima, kružeći i uzdižući se u visine u vidu oblaka, ona se ponovo vraća padajući u reke i doline i teče izlivajući se u prostrane ravnice! Čitava Kreacija, bez izuzetka uživa njenu darežljivost. Bilo da je ima previše, dovoljno ili ne, ona uvek dolazi i vraća se nebu i zemlji. Ona je dar Kreaciji i podjednako je naklonjena svima. Njeno snažno kretanje u saglasju je sa čitavom prirodom. Ona ne poznaje ni desno, ni levo, vijuga i kruži oko svega i srazmerna je i istovremena sa Kreacijom. Ovo je Vrhovno Savršenstvo (Vrlina). Razlog zbog koga voda dostiže ovo vrhovno savršenstvo u svetu zasniva se na njenoj vrlini prodornosti (postojanosti), u njenoj osobini navodnjavanja i otvorenosti, pa je zato Lao ce o njoj govorio kao o najmekšoj stvari na svetu koja prodire kroz najtvrđu stvar: potičući iz nematerijalnog, ona ulazi u neprostor, ulazeći tako u sve“ (Nan ce: 2005:27-28).

Tvrđnja Lao cea koja se spominje u navedenom citatu odnosi se na 78. stih *Knjige o Putu i njegovoj vrlini*:

*U čitavom svetu nema ništa mekše
i slabije od vode.
A ipak nema joj premca
po načinu na koji deluje na čvrsto.
Stara je istina
i to svako na zemlji zna
da slabo pobeđuje snažno
i da meko pobeđuje tvrdo –
ali malo ko ume da deluje tako (Lao ce: 1997:101)*

Tako voda predstavlja mek i popuštajući vid Taoa, što je kao ideja svoju primenu našlo i u kineskim taoističkim terapeutsko-borilačkim